

Haynald Városfejlesztési Terv Kalocsa megújulásának programja 2011-2025.

Készítette:

Marton Balázs (Kalocsai Városfejlesztési Kft.)

Tartalomjegyzék

Preambulum	3
Zöldgazdaság-fejlesztés.....	4
Turizmusfejlesztés.....	11
Gazdaságfejlesztés és innováció.....	17
Infrastruktúrafejlesztés	20
Intézmények fejlesztése	24
Humánerőforrás-fejlesztés	28

Preambulum

A harmadik évezred elején a világgazdaság válságos időszakát éljük, amikor a világ vezető hatalmainak, az Európai Uniónak, az azt alkotó nemzetállamoknak, és bennük a helyi önkormányzatoknak is új megoldásokat kell találniuk a létüket fenyegető problémákra. A növekedésre épülő jóléti államok kora letűnni látszik, a pénzügyi források beszűkültek, a befektetők bizalma megrendült, döntéseiket a percről percre változó nemzetközi üzleti hangulat hatására hozzák meg, amely döntések által ezek veszíthetik el egzisztenciájukat egy szempillantás alatt. Ebben a kiszámíthatatlan gazdasági-társadalmi környezetben különösen fontos a hosszútávra történő tervezés, a stratégiaalkotás, a jövő pilléreit jelentő célok meghatározása, az alapok lefektetése.

A válságból kivezető út fontos lépéseként a Magyar Kormány a teljes államigazgatási rendszer megreformálásán munkálkodik, amely során az önkormányzati rendszer is átalakulóban van. Változni fog a helyi önkormányzatok feladatköre és finanszírozásuk módja, valamint a működésüket meghatározó jogszabályi keretek. Ezek a reformok azonban legfeljebb a célok eléréséhez rendelkezésre álló eszköztárat változtathatják meg, de nem lehetnek hatással egy felelős helyi vezetés jövőképeire.

Kalocsa Város Önkormányzata ezért a kalocsai emberek, valamint városunk jövője iránt érzett felelősségétől vezérelve, szakítva az elmúlt évtizedek minden koncepciót nélkülöző, ad hoc fejlesztéseinek gyakorlatával, egy hosszú távú városfejlesztési terv megalkotására szánta el magát, amelyet Kalocsa évezredes egyházi múltja iránti tisztelete és nagyrabecsülése jeléül városunk legnagyobb fejlesztőjéről, Haynald Lajos bíborosról, kalocsai érsekről kíván elnevezni.

A Haynald Városfejlesztési Terv alapvető célja, hogy Kalocsa a lakóinak otthont és megélhetést biztosító, vendégeinek maradandó élményt nyújtó, a változó környezethez sikeresen alkalmazkodó, erőforrásaival felelősen és fenntarthatóan gazdálkodó, 1000 éves múltjához méltóan sikeres várossá váljon.

Megvizsgálva Kalocsa adottságait, múltját, környezetét, és lehetőségeit, a fenti cél eléréséhez két kitörési pontot határoztunk meg, amelyek stratégiánk pilléreit jelentik, ezek pedig a zöldgazdaság-fejlesztés, és a turizmus. A zöldgazdaság-fejlesztés és a megújuló energiák segítségével rövidtávon jelentős költségmegtakarítás érhető el az önkormányzat és intézményeinek működésében, hosszú távon pedig a lakosság széles rétegeinek biztosítható a megélhetése. A turizmus rövid és hosszú távon is bevételeket biztosíthat az önkormányzat, a helyi vállalkozók, és ezáltal a kalocsai emberek számára. Célunk ezáltal Kalocsa gazdaságának fellendítése, munkahelymegtartó erejének növelése, új munkahelyek teremtése. Fontosnak tartjuk továbbá a települési infrastruktúra, az intézményrendszer és a humán erőforrás folyamatos fejlesztését is, ezért e területek is külön fejezetben kerülnek kifejtésre stratégiánkban.

Zöldgazdaság-fejlesztés

Mindannyiunknak, akik képesek vagyunk felismerni, hogy az egyéneknek és közösségeknek is kiemelkedő szerepünk van a társadalmi felelősségvállalásban, napjainkban szembesülnünk kell egy nagyon mély világgazdasági válsággal és egy rendkívül súlyos környezeti, és egyúttal ezekből természetszerűen fakadó szociális, társadalmi válsággal is. Ezen válság oka talán mindenki számára világos, azonban csak kevesen vannak azok, akik mernek új utakat keresni gazdaságpolitikájukban és képesek arra, hogy hosszú távú, választási ciklusokon átnyúló, fenntartható fejlesztéspolitikai programok mentén hozzák meg döntéseiket, amelyek jelentős hatást gyakorolnak közösségeink életére.

Földünk éghajlata, nagy részben a fejlett világ mértéktelen fogyasztási szokásai, a folyamatos mennyiségi növekedést hajszoló világgazdaság, a személytelenné vált internacionális vállalatok pénzügyi, gazdasági berendezkedései következtében kialakult, visszafordíthatatlan globális környezet károsítás okán, jelentősen megváltozott. Látnunk kell, hogy hagyományos gazdaságpolitikai rendszereink ördögi spirálként működnek. A folyamatos GDP növekedést szem előtt tartva egyre fokozzuk ipari termelésünket, amihez egyre több környezeti erőforrást használunk fel (évente a világgazdaság 40-50%-al több erőforrást használ, mint amennyit a természet regenerálni képes). A fejlesztésekhez el kell vonni a természettől területeket, a lecsökkent mezőgazdasági területek, amelyeken intenzív gazdálkodást végeznek egyre kevésbé lesz meghozni a várt termés mennyiséget, emellett a világ népessége egyre nő, a megtermelhető élelmiszer mennyisége egyúttal folyamatosan csökken.

Vannak, akik vitatják, még többen elismerik, hogy a klímaváltozás, ezzel együtt a szélsőséges és veszélyes természeti jelenségek gyakoribbá válása tényként kezelendő. Azt azonban senki sem vitatja, hogy a fogyasztói társadalom környezet és erőforrás felélése kezelhetetlen mértékeket öltött. Azt sem vitatja senki, hogy az erőforrásokért, energiahordozókért a nemzetközi verseny egyre erősödik és egyre agresszívabbá válik. Mindezekből egyenesen következik egy szükségszerű és aktív hazai kormányzati, de egyúttal helyi politikai szerepvállalás e téren.

Ez nem más, mint a gazdasági, társadalmi berendezkedésünk, és a környezet harmonikus egyensúlyának azonnali helyreállítása. A fogyasztói társadalom környezetszennyező kibocsátásait olyan mértékre kell – a két évtizedes kudarcok ismeretében – azonnali intézkedések bevezetésével visszaszorítanunk, amely lehetővé teszi a természet számára, hogy a jövőbeni káros kibocsátásokat maradandó károsodás nélkül képes legyen feldolgozni. Ez feltételezi a jelenlegi fogyasztási szokások gyökeres átalakítását, új, szénmentes energiahordozók és technológiák szélesebb körű elterjedését és új, átértékelt gazdasági rendszerek beindítását, amelyben a környezeti elemek és azok hasznai, az igénybevételek során, közgazdasági és erkölcsi értelemben is valós értéként jelennek meg.

Kalocsa Város Önkormányzata felismerve a helyi közösségek aktív közreműködésének fontosságát, vezető szerepet kíván betölteni a hazai fenntartható térségi gazdaságpolitika megteremtésében. Hiszünk abban, hogy recsegő ropogó világgazdaságból kivezető utat

jelenthet, ha hagyományos értékeinkhez nyúlunk vissza, ez pedig egyértelműen a magyar termőföld.

Nekünk kalocsai és Kalocsa környéki embereknek mindig is ez jelentette az igazi boldogulást, úgy érezzük a fenntartható gazdálkodást zászlónkra tűzve példát kell mutatnunk az országban, mit is jelent biztonságban kiszolgáltatottságok nélkül, helyi közösségekben élni. Programunkkal nem csak a térségünk gazdaságának stabilizálását kívánjuk előmozdítani, hanem segítséget szeretnénk adni a magyar kormány számára abban, hogy megértessük a helyi közösségekkel az aktív szerepvállalás fontosságát e téren. Hiszen tudjuk, sem gazdaságpolitikai, sem környezetvédelmi oldalról nincs már vesztegetni való idő, lépünk kell, még hozzá azonnal.

Kalocsa Város elkötelezett amellett hogy a kalocsai térség középtávon olyan gazdaságfejlesztési irányt vegyen, amely egyszerre jelent gazdasági, környezeti és szociális biztonságot a térségben élő emberek és vállalkozások számára. Ezen átfogó célok biztosítása érdekében hozzuk létre a ZÖLD KAPU Programunkat.

A Program egy olyan, 15 évre szóló cselekvési tervet jelent, mely ezen idő eltelté alatt függetleníti a Várost mind az energiaellátás szempontjából, mind az élelmiszerellátást tekintve. A Program három alappilléren nyugszik, úgy, mint a zöldgazdaság-politikai intézményrendszer, a zöld tudásbázis intézményrendszer, valamint a zöldgazdaság beruházási intézményrendszer.

A zöldgazdaság-politikai intézményrendszer olyan cselekvési területeket fog össze, mint a pályázati koordinációs csoport létrehozása és működtetése, zöldgazdaság-fejlesztési környezetvédelmi pénzügyi alap létrehozása, területgazdálkodás, zöld közbeszerzési rendszer működtetése, közterület, környezetfelügyelet megszervezése, zöld adópolitika kialakítása, alapfokú oktatási programok, egészség megőrzési program összeállítása és megvalósítása, kapcsolódó jogszabályalkotás, vízbázisvédelmi program kialakítása.

A zöld tudásbázis intézményrendszerének kialakítására különös hangsúlyt kívánunk fektetni, tekintettel arra, hogy problémáink megoldásának kulcsát leginkább a tudatformálásban, ismeretterjesztésben, nevelésben látjuk. Ezen a területen az általános lakossági tudatformáló kampányokon túl, a szakképzés, valamint szakmai szövetségek kialakítása jelent prioritást programunkban. Meg szeretnénk honosítani a lakossági energia megtakarítási számla intézményét, továbbá ki szeretnénk alakítani a klímaváltozás társadalmi alkalmazkodási programunkat, valamint a Zöld Infótechnológiai adatbázis üzemeltetést.

A zöldgazdasági beruházási intézményrendszer keretén belül kívánjuk intézményeink üzemeltetését energetikai szempontból hatékonyabbá tenni, energiatermelési centrumokat kialakítani, az ökoturizmust fellendíteni, zöld munkahelyeket teremteni, a közlekedést környezetbaráttá, ha úgy tetszik fenntarthatóvá tenni, továbbá a helyi élelmiszer-termelést és értékesítést ösztönözni és támogatni.

Programunk tehát nem egyszerűen egy, a Várost érintő környezetvédelmi akcióterv, hanem a Város és működése gyakorlatilag minden szegmensét érintő, átfogó olyan cselekvési stratégiai terv, amelynek célja a környezetvédelmen túlmenően egy fenntartható gazdasági növekedés, valamint a széleskörű tudatformálás.

Jelen stratégia keretet és segédfonalat kíván adni annak a fejlesztési folyamatnak, amelyet Kalocsa Város Önkormányzatának felelős döntéshozói tűztek ki maguk elé 15 éves távlatban, és amelynek végcélja a biztonságos, egészséges, energia és élelmiszer független térség megalkotása Kalocsán és környékén. Az egyes programpontok gyakorlati magvalósítása külön akcióprogramok keretében valósul meg, amelyek eredményeiről és a 15 éves célkitűzés aktuális állásáról a Város folyamatosan tájékoztatja az érintett társadalmi kört. Végül hangsúlyozni szeretnénk, hogy ez a hazánkban eddig egyedülálló, merész vállalkozás csak akkor hozhat sikereket mindnyájunknak, ha a lakosság aktív részesévé válik a Zöld Kapu Programnak, és azt sajátjának tekinti, és a programban foglalt célokat és értékrendet a jövőben hétköznapi élet részévé teszi.

A stratégia megvalósításában kiemelkedő szerepet kap a Zöld Koordinációs Iroda, amely nem csak nevében hanem külső és belső megjelenésében is gyakorlatban jeleníti meg az érdeklődők számára a az energiahatékony és klímabarát építészet modernkori vívmányait, technológiai megoldásait.. Az Iroda célját, feladatait, funkcióját alább részletezzük, elöljáróban csak annyit kívánunk megemlíteni, hogy tevékenysége átfog minden olyan területet a stratégiából, ami nem kötelezően más hatáskörbe tartozik. Így az Iroda tevékenysége kiterjed a tanácsadáson keresztül, az ismeretterjesztésen, a tudatformáláson át, az olyan feladatok irányába, mint a pályázatokkal kapcsolatos teendők, kommunikáció, oktatás, adatbázisok kezelése, stb.

Zöldgazdaság-politika intézményrendszere

A zöldgazdaság-politika intézményrendszere kialakításának célja a politikai döntések, pénzügyi mozgástér biztosítása. A stratégiában megjelenő programpontok egy ilyen intézményrendszer kialakításának alappilléreit jelentik. Lényegesnek találjuk továbbá egy pályázatfigyelő, készítő, előkészítést segítő mechanizmus létrehozását. Eredmények elérése csak úgy lehetséges, ha minden kínálkozó alkalmat megragad a Város, ezért egy ilyen mechanizmus, ha úgy tetszik ezzel foglalkozó csoport létrehozása azonnali teendőként jelenik meg a Város környezetvédelmi stratégiájában.

Kalocsa Város Önkormányzata maga is támogatni kíván minden olyan beruházást, mely környezetvédelmi szempontokat (is) figyelembe vesz. Ahhoz, hogy a beruházók lássák, hogy egy ilyen projekt az önkormányzat, valamint a Város számára kiemelkedő jelentőségű, ösztönözni kell azok létrejöttét. Ehhez az önkormányzatnak pénzügyi forrásra van szüksége, melyet haladéktalanul meg kell teremteni. A zöld beruházások támogatására az önkormányzat részéről szükséges létrehozni egy Zöld infrastruktúra-fejlesztési alapot. A támogatások finanszírozásának biztosítására az önkormányzat által beszedett zöld adók és bírságok, befizetések és egyéb bevételek szolgálnak.

Egy a környezet-, és természetvédelmi szempontokat prioritásként kezelő város életében e célnak meg kell jelennie a város területgazdálkodásában is. Éppen ezért szükség van egy gondos, stratégiai területhasználat tervezésre. Ahhoz, hogy ebben a témakörben eredményeket érjen el a Város, a konkrét feladatokon túl, a területhasználókat, valamint a különböző szakpolitikai ágazatok képviselőit be kell vonni a koncepciók kidolgozásába, és felelősséggel kell felruházni annak megteremtésében.

Az állam, illetve az önkormányzatok a legnagyobb fogyasztónak számítanak. Éppen ezért nem mindegy, hogy közbeszerzéseik milyen jellegűek. Az EU már régóta célul tűzte ki a környezettudatos beszerzések minél nagyobb arányát. Fontos tehát, hogy egy olyan Városnak, mely zászlóvivő kíván lenni a környezetvédelem, a fenntartható életmód kialakítása terén, közbeszerzései is „zöldek” legyenek.

A közterület felügyeletnek többek között környezetvédelmi, illetve a város tisztaságát ellenőrző és informáló feladatokat is el kell látnia. Ki kell építeni tehát egy olyan rendszert, illetve olyan embereket kell képezni, amely illetve akik, e feladat ellátására képesek, illetve alkalmasak.

A zöld infrastrukturális alap, valamint a támogatási rendszer szempontjából is elengedhetetlen a zöld adópolitika kialakítása. Korábbiakban megfogalmazottak szerint az önkormányzat célja, hogy zöld beruházásokat ösztönözzön a Városban, valamint a lakosságot egy környezettudatosabb, fenntarthatóbb életmód irányba „terelje”. Az ösztönzés egyik hatékony eszköze a zöld, ebben az irányban támogató, az ellene ható folyamatokat hátráltató, végső soron szankcionáló adópolitika kialakítása.

A környezeti, vagy inkább környezettudatos nevelés az alapja annak, hogy akár már a most felnőtt generáció, de még inkább a következő generáció fenntartható módon éljen. Mindenki számára ismert tény, hogy a fogyasztói társadalom életvitele ebben a formában tovább nem tartható fenn. A változás legfontosabb eszköze a nevelés, ami a legoptimálisabb esetben már kisgyermekkorától kezdődik. Az önkormányzatok, oktatási intézmények, szülők, valamint az egész felnőtt társadalom felelőssége óriási a kérdéskörben. Az alább felsorolt feladatokat tekintjük minimális programnak, azzal, hogy minden lehetséges eszközt meg kell ragadni a környezeti tudatformálás és nevelés tekintetében. Szem előtt kell tartani, hogy gyermekeink jövője forog kockán!

A környezeti nevelés az oktatási intézményrendszerben azt jelenti, hogy már szervezett formában kötelező jelleggel folyik az ismeretterjesztés. Lényeges ugyanis, hogy a környezetvédelem az emberek tudatában ne úgy jelenjen meg, mint a legújabb divatirányzat, hanem épüljön be a mindennapjaikba, életük szerves része legyen, mind az elméleti, mind a gyakorlati ismereteket tekintve.

A környezet védelméhez szorosan kapcsolódik a Város lakosságának egészségi állapota. Nyilvánvaló, hogy tisztább, egészségesebb környezetben bizonyos betegségek nehezebben alakulnak ki. Gondoljunk csak a mostanában elterjedt allergiás, asztmás megbetegedésekre, melyek egyértelműen összefüggésben vannak a levegő szennyezettségével. Kijelenthetjük

tehát, hogy a környezet- és természet védelme nem csupán önmagában, önmagáért való cél, hanem az kihat az egyes ember életére is.

Fentiekben már részben érintettük a témát a támogatások, adók és bírságok kapcsán, melyek néhol ellenőrző, néhol ösztönző szerepet töltenek be és melyek alkalmazásához szintén szükséges a jogszabályalkotás. A cégek, beruházók, társadalmi csoportok és a lakosság számára nem elég csupán a kedvezmények és ösztönző rendszerek kialakítása, szükség van egy olyan keret, ha úgy tetszik szabályrendszer, ösztönző és kontroll elemek kialakítására, mely a tevékenységeiket bizonyos határok között tartja. Tehát nem csupán támogatja a környezeti szempontból jó és kívánatos lépéseket, hanem tiltja, szankcionálja, valamint kedvezményeket von meg azoktól, akik ez ellen hatnak, így határozva meg azt a keretet, amelyen belül működhhetnek.

A fenntartható vízgazdálkodás nem csak Kalocsa térségének, de az emberiség egészének egyik legnagyobb megoldandó feladata lesz a közeljövőben. A település vezetőinek és a térség lakosságának törekednie kell arra, hogy az egyre gyakrabban szélsőséges módon lezúduló csapadékot valamilyen formán felfogja, raktározza és a lehetőségekhez mérten egyenletesen elosztva használja fel.

Zöld tudásbázis intézményrendszer

Egy másfajta szemlélet, attitűd eléréséhez alapvető eszköz a tudatformálás, nevelés, oktatás. Így van ez akkor is, amikor egy zöld várost kívánunk létrehozni. Ahhoz, hogy környezetvédelmi szempontból helyes irányba tereljük a közösséget mindenekelőtt szükséges egy ún. fenntartható város tudatformálás a lakosság, a gazdasági és a közsféra szereplői körében.

Egy zöld város építésénél, bár fontos szerepe van az egyes embernek is, azonban nagy eredményeket csak a közösség egésze képes elérni. Ezért fontos minél több és olyan közösséget létrehozni, ahol a környezetvédelem köré szerveződik a csoport. Ezzel kettős cél érhető el. Egyrésztől hatékonyabban valósul meg az alapvető cél a fenntartható, zöld város létrejötte, a környezettudatos életmód kialakítása, másrésztől viszont ennek hozadéaként maga a közösség is összekovácsolódik. Ennek tükrében tehát egyáltalán nem elhanyagolható szempont vagy cél a közösségépítés.

Környezetvédelemmel foglalkozó szakemberek nélkül nehezen érhető el a cél, hogy Kalocsa Városa „zöld város” legyen. Egy ilyen cél elérése komoly tervezést, szakmai felkészülést igényel. Elengedhetetlen tehát, hogy a Város maga is rendelkezzen ilyen irányban képzett szakemberekkel. A szakember képzés magával hozza azt is, hogy a környezetvédelem területén szakmai szövetségek alakuljanak ki. Mind az önkormányzatok, mind a vállalatok, mind a lakosság profitálhat abból, ha ilyen szerveződések létrejönnek.

A lakossági energia megtakarítási számla segítségével az egyéni fogyasztó kiszámolhatja a tudatosabb energiafogyasztásból eredő saját megtakarítását mennyiségben és forintban is megjelenítve. A megtakarításokhoz az önkormányzat, ill. gazdasági partnerei (szakcégek,

pénzintézetek) különféle anyagi előnyöket, kedvezményeket, esetleg jóváírásokat kapcsolnak.

A klímaváltozás-társadalmi alkalmazkodási program a lakosságot felkészíti a klímaváltozás káros hatásaira. Ha a közösséget nem tudjuk felkészíteni a várható hatásokra, sokkal jelentősebb anyagi és egészségügyi kockázatokat jelenthet egy-egy természeti csapás. Szükségesnek tartjuk egy klímariadó-cselekvési terv kidolgozását elsősorban a területileg illetékes katasztrófavédelem, környezetvédelem, ill. klímaváltozás témában jártas szakemberek bevonásával.

Zöldberuházás fejlesztés intézményei

Környezetvédelmi szempontból fontos kérdés, hogy a beruházások megvalósulása során a környezeti szempontok nagyobb súllyal szerepeljenek, valamint hogy a meglévő vállalkozásokat „zöldebbé” tegyék. E cél elérése érdekében alapvető kérdés, hogy kompetens gazdasági-vállalkozási szervezeti egység(ek)et hívjanak életre a beruházások bonyolításához.

Az energia témakörét a felhasználói oldalról megközelítve szintén számos feladat áll az önkormányzat előtt. Csupán az energiahatékony beruházások nem tesznek egy várost zöld várossá. Az energia használatának is hatékonynak kell lennie mind az önkormányzat intézményeiben, mind a Városban székhellyel, telephellyel rendelkező cégeknél, mind a lakosoknál. A példamutatás, a kommunikáció, a kedvezmények, támogatások szintén elengedhetetlenek ezen a területen is. Mindehhez szükséges egy helyzetértékelés, valamint a lehetőségek számbavétele.

Az energiaszektorban elengedhetetlennek tartjuk az önkormányzati tulajdon meglétét, ezen felül cél az önkormányzati többségi tulajdon létrejötte. Egy zöld város kialakítása kapcsán fontos elvárás, hogy az önkormányzatnak ne csupán rálátása, de beleszólása is legyen e szektorban végbemenő változásokba, hogy kellő mértékben ösztönözni, ha kell „rászorítani” tudja a szereplőket a megújuló, környezetbarát energiák használatára. Stratégiánk ezen pontja nem a felhasználói oldal tekintetében állít fel célokat, hanem a beruházások oldaláról támaszt elvárásokat, nagy hangsúlyt fektetve arra, hogy az önkormányzat ellenőrzése és irányítása alatt tudja tartani ezen a területen végbemenő folyamatokat. Végső cél pedig az kell, hogy legyen, hogy a város függetleníteni tudja magát az energiatermelést illetően.

Egy zöld város példaértékű lehet más városok, más országok lakói számára, ezért annak kialakítása után érdemes mindezt bemutatni, hogy lássák, lehet másképp is, lehet fenntartható módon is élni, nem beszélve az ilyen tulajdonságokkal rendelkező település által nyújtott „élvezeti értékről”. Célszerű ezért kommunikációs, reklám kampányokkal idecsalogtatni az erre fogékony turistákat. Az ökoturizmus fellendítése a Városnak gazdasági szempontból is kedvező lehet, ezért is érdemes a témával foglalkozni és a Város „zöld stratégiájába” beépíteni.

Az új zöld iparágak megerősödése a világban zöld munkahelyek millióit teremtheti meg. Nemcsak a megújuló energia, hanem az energiahatékony, az energiatakarékosság

területén is, mint például a lakásszigetelés, fűtés- és hűtéstechnika, építőipar, nem is szólva a mezőgazdaság, a szolgáltató ipar és a kereskedelem széles lehetőségeiről. A zöldgazdaságpolitika megteremtése, a tisztább energiák használata lehetőséget teremt olyan problémák megoldására, mint a munkanélküliség enyhítése.

Egy zöld várossal kapcsolatos jogos elvárások egyike, ha nem a legfontosabb, a környezetbarát közlekedés kialakítása. Fontos pont ez azért is, mert ezen a területen igen látványos eredményeket lehet elérni. A kommunikációnak, mint majd látni fogjuk, nagy hangsúlyt kell kapnia a témában, hiszen itt az egész lakosság kézzelfoghatóan érintett. Hatékonyan, a cél megvalósulásához nem elég csupán az egyes emberek döntése, hanem Kalocsa Város, a lakosok együtt, egységes akarattal dönthetik csak el, hogy ritkábban használják autóikat, hogy ha tehetik, bioüzemanyagot használnak, vagy elektromos autóval járnak. A stratégia ezen pontja közösségi cselekvést igényel, mely cselekvés mozgatórugója a megfelelő és hatékony kommunikáció lehet, mint a meggyőzés eszköze. A megfelelő kommunikáció kialakításán túl az önkormányzatnak konkrét feladatokat is teljesítenie kell, hogy például vonzóbbá tegye a tömegközlekedést, vagy a kerékpár használatát.

Környezetvédelmi szempontból fontos érdek, hogy minimálisra csökkentsük például az élelmiszerszállítás okozta környezetszennyezést. Az érem másik oldala, hogy helyi élelmiszerek vásárlásának ösztönzésével, a helyi termelők támogatásával fellendíthetjük a helyi gazdaság bizonyos szegmensét. Ezért indokolt egy környezetvédelmi stratégia meghatározó pontjaként szerepeltetni a helyi élelmiszer termelés-értékesítés kiépítését. További érv a mellett, hogy ebben a körben említsük a témát, hogy értelemszerűen egy tisztább városban, egy a környezetet, természetet tisztelő és óvó közösségben nagy valószínűséggel az élelmiszertermelés is abba az irányba fejlődik, hogy egészségesebb élelmiszerek kerülnek a háztartásokba, a családok asztalára.

Összegzésként elmondható, hogy a fő célkitűzés, miszerint Kalocsa Város és térsége 15 év alatt vállalkozik arra, hogy mind élelmiszer termelés-ellátás, mind pedig energia ellátás és felhasználás tekintetében a lehető legnagyobb arányban helyi alapanyagokra támaszkodik, csakis egy komplex, a várospolitikai szinte minden területét érintő, egymásra épülő elemek rendszereként érhető el. Az egymásra épülő komplex fejlesztési rendszer lényege, hogy elsőként a politika, másodsorban a gazdaság szereplői, harmadsorban a lakosság egyénekenként, egymással szoros szövetségben, fegyelmezett program szabályok szerint együtt vesznek részt a program egyes elemeinek megvalósításában, oly módon, hogy a megtett és a soron következő lépések és eredmények mindenki számára egyértelmű és nyomon követhető módon azonosíthatóak legyenek.

Valószínűsíthető, hogy már a kezdeti lépések sorozata bizonyítani tudja, hogy a kalocsai fenntartható gazdaságfejlesztési irány követendő példa lesz Magyarországon és a térségi élelmiszer, -energia függetlenségnek, az egészséges és biztonságos életmódnak, valamint a felelősséget vállaló gazdaságpolitikának, nem csak a térség társadalma, hanem Magyarország is haszonélvezője lesz belátható időtávon belül.

Turizmusfejlesztés

Kalocsa megújulásának egyik kulcsa a turizmus fejlesztése. Városunk turisztikai potenciálja hihetetlenül sokszínű: ezeréves kulturális és egyházi örökségünk, barokk belvárosunk, népművészetünk, természeti kincseink, gasztronómiánk, földrajzi elhelyezkedésünk kiváló alapot nyújtanak a turizmus húzóágazattá válásához településünkön. A vonzáskörzetünkben fellelhető értékek tovább színesítik az idegenforgalmi kínálatot. Találunk itt történelmi borvidéket, fürdőzésre és vízi sportokra alkalmas gyönyörű tavat, egyedülálló élővilágú természetvédelmi területet, lovas tanyákat, horgász- és vadászparadicsomokat, és falusi vendéglátóhelyeket egyaránt, mindezt Kalocsa 30 km-es körzetén belül. A Dunán, mint fő európai közlekedési útvonalon jelenleg is turisták tízezrei érkeznek hozzánk, de a folyó partja egyben a helyi lakosság körében is kedvelt aktív turisztikai-, és pihenőhely.

Mindezek ellenére Kalocsa jelenleg alig használja ki a turizmusban rejlő lehetőségeit. Az elmúlt évtizedekben az Önkormányzat nem ismerte fel az ágazat fontosságát a helyi gazdaság fejlesztésében. Pedig egy jól átgondolt turizmusfejlesztési koncepció kidolgozásával és szisztematikus végrehajtásával a mindenkori városvezetés feladata lendületet adni az ágazat fejlődésének, ezáltal a jövedelemtermelő képesség növelésének, és a helyi lakosság munkalehetőségekhez juttatásának. Térségünk hazai és külföldi turisták számára egyaránt vonzó desztinációvá tételének előfeltétele, hogy alkalmazkodni tudjon hihetetlenül összetett igényeikhez, egyre magasabb szintű elvárásaikhoz, és a meglévő vonzerőkre és erőforrásokra épülő komplex turisztikai termékek és programok kínálatának megteremtésével szolgálja ki azokat. A fejlesztések célja a turisták számának, az általuk a térségünkben eltöltött időnek, és az ezalatt elköltött pénzösszegnek a növelése, ezáltal a helyi gazdaság fejlődéséhez, új munkahelyek létrehozásához való hozzájárulás. Ehhez elengedhetetlenül szükséges a helyi szolgáltatók és az önkormányzat együttműködésének megvalósítása, kínálatuk összehangolása, és az ebben rejlő szinergiák kiaknázása.

Az Önkormányzat, felismerve több évtizedes lemaradását ezen a téren, valamint a turisztikai keresletben megmutatkozó országos és nemzetközi tendenciákat, továbbá az Új Széchenyi Terv és az európai uniós források nyújtotta fejlesztési lehetőségeket, a turizmusfejlesztést határozta meg városfejlesztési stratégiája egyik legfontosabb, egyben a leggyorsabb beavatkozást igénylő területként. A turisztikai ágazat a lehetőségeihez képest leginkább kiaknázatlan szektor Kalocsa gazdaságában, egyben a legnagyobb jövedelemtermelő képességgel rendelkezik, ezért városunk gazdasági fejlődésének motorjává kell tenni azt. Az ehhez szükséges rövid- és hosszú távú intézkedéseket tartalmazza ez a fejezet.

Turisztikai Desztináció Menedzsment (TDM) szervezet

Egy jó stratégia megvalósításához is nélkülözhetetlen a megfelelő szervezeti háttér, amelyre a turizmus esetében a nemzetközi példákra alapuló, az országos turizmusfejlesztési stratégia egyik legfontosabb pillérét képező TDM rendszer uniós pályázatokkal is támogatott mintát kínál a helyi turisztikai szereplők összefogásával létrehozandó szakmai szervezet felállítására. Az önkormányzat turizmusfejlesztési elképzeléseinek nélkülözhetetlen alapfeltétele a térségünkben megtalálható vonzerők és szolgáltatások rendszerezése, összehangolása,

komplex turisztikai csomagok kialakítása egységes arculattal, majd azok hatékony marketing munkával történő eljuttatása a potenciális vendégek minél szélesebb köréhez, ezt követően pedig a térségbe érkező vendégek minőségi kiszolgálása. Fontos leszögeznünk, hogy a desztináció meghatározásakor térségi szintben szabad csak gondolkodnunk, hiszen Kalocsa önmagában nem tudja mindazt az attrakció és szálláshely kínálatot felmutatni, ami a hatékony és minőségi turizmusfejlesztés alapfeltétele. Ezért a térség önkormányzatainak és turisztikai szolgáltatóinak összefogására van szükség, amelyre kiváló lehetőséget teremt a helyi TDM szervezet létrehozása térségünkben. A létrejövő szervezet az uniós, állami, önkormányzati és magánforrások felhasználásával, nonprofit alapon, egy országos rendszer részeként képes lehet a turizmusban részt vevő összes helyi szereplő érdekeit összehangoltan képviselni, és a térség turisztikai piacon elfoglalt helyzetét jelentősen javítani, és az önkormányzat turizmusfejlesztési stratégiája megvalósításának szervezeti hátterét biztosítani.

Vonzerőfejlesztés: „Kalocsa Szíve” kiemelt turisztikai attrakciófejlesztési program

A turizmusfejlesztés második lépése a látogatókat a városunkba vonzó attrakciók minőségi és látogatóbarát fejlesztése, amelyhez a vonzerők tulajdonosainak összefogására van szükség, hogy az elérhető legnagyobb támogatás megszerezhető legyen a mindenkori nemzeti és európai fejlesztéspolitika pénzügyi alapjaiból. Figyelembe véve a Kalocsán fellelhető kulturális attrakciók hihetetlenül széles tárházát, valamint azok fenntartható módon történő fejlesztésének forrásigényét, erre a 2007-2013-ig tartó EU-s programozási időszakban az egyetlen lehetőséget a kiemelt projektek eljárásrendje biztosítja. A projekt lehetséges elemeinek leírását a következő bekezdések tartalmazzák. Kalocsa abban a szerencsés helyzetben van, hogy sok más várossal ellentétben nem a semmiből kell a vonzerőit megteremtenie, valamint azon gondolkodnia, hogy mivel tudná a látogatók minél nagyobb számát megmozgatni, és nem kell ehhez világraszóló építkezésekbe kezdenie, hiszen nálunk az értékek, látványosságok már évszázadok óta megvannak. Ezért feladatunk első sorban ezen örökség megmutatása és kihangsúlyozása, az új évezred turisztikai trendjeinek megfelelő formába öltése, valamint olyan új elemekkel való kiegészítése, amelyek jól illeszkednek meglévő kínálatunkhoz, és a modern turista igényeihez.

Érsekkert:

Kalocsa zöld szíve, fénykorát a híres botanikus Haynald érsek idején élő, országosan is párját ritkítóan gyönyörű park, sok kalocsai fiatalkorának fontos színhelye. Csodálatos adottságokkal rendelkező, kiváló elhelyezkedésű parkunk jelenleg funkció nélküli, elhanyagolt infrastruktúrájú és növényzetű, szinte már haldokló terület. Pedig az egyedülálló hangulatú és klímájú zöldterület rehabilitációját követően méltó helyet biztosíthatna városi, térségi és akár országos jelentőségű rendezvényeknek, szabadtéri fesztiváloknak, és olyan folyamatosan működő attrakcióknak is, amelyekkel megalapozható lehetne a magas látogatószám, és ezen keresztül a hosszú távon rentábilis fenntartás. A szabadtéri színpad felújítására már készültek tervek és benyújtott pályázat is, ez azonban önmagában nem oldja meg a terület problémáit. Az önkormányzat célja az egykori Platán étterem és a szökőkút helyreállítása XXI. századi igényeknek megfelelően, a központi fasor minőségi fejlesztése és

közművesítése a szabadtéri rendezvények kiszolgálásaként, a park növényzetének és útjainak helyreállítása, valamint a teljes terület biztonságos kerítéssel történő körbevétele az értékek megóvása érdekében. Ezen kívül a park jelenleg teljesen funkció nélküli, bozótos területein gyermekek és családok számára szórakozási lehetőséget nyújtó szabadidős terek, kreatív játszóterek, állatsimogató, és egyéb látványosságok létrehozásával Magyarországon egyedülálló, önmagában is hatalmas vendégvonzó képességű attrakció létrehozását tervezzük

A koncepció része hosszú távon a jelenlegi Kommunális Intézmény területének bekapcsolása az városközpont turisztikai és kulturális vérkeringésébe, ehhez azonban az intézményt a lehető legrövidebb időn belül ki kell költöztetni a város szívéből egy, a tevékenységének megfelelő ipari övezetbe. Az így felszabaduló területen a műemlék értékű üvegházak közül a jobb állapotban lévőket meghagyva, a többi épületet elbontva jelentős tér szabadul fel, amelynek teljes körű revitalizációja szükséges. Ezen a területen az Érsekkert erdős jellegéből adódóan nem beépíthető funkciókat lehet megvalósítani, úgy mint szilárd burkolattal ellátott nagy rendezvényterek, és az azok kiszolgálására alkalmas parkolóhely mennyiség.

Elképzeléseink között szerepel továbbá az egykori érseki parádés istálló és lovarda hattornyú épületegyüttesének helyreállítása, és kézműves udvarként történő fejlesztése, ahol népi mesterségekkel és iparművészetekkel ismerkedhetnének a turisták és a tanulni vágyók a fazekasságtól a kosárfonáson és a pingáláson át a lópatkolásig. További fontos cél az egykori érseki magtár országos jelentőségű ipari műemlék épületének hasznosítása képzőművészeti alkotótelep és kiállítótér funkcióval. A kézműves udvar és az alkotótelep a turisztikai funkciók mellett oktatási és képzési funkciók betöltésére is alkalmas lehetne, ezzel szolgálná az egész éves kihasználtságot, és jó illeszkedne Kalocsa iskolaváros jellegébe is. A Kunszt utcában a turisztikai funkciókat erősítendő, szálláshelyek kialakítása is indokoltá válik majd a fejlesztések megvalósulása esetén várható megnövekedett vendéglétszám kiszolgálására, ezt azonban elsősorban magánbefektetésekkel kell megvalósítani, de az önkormányzat aktív támogatásával. Ez alatt értendő a Dózsa Kollégium felújítása, és időszakos szálláshelyként (hostel) való rendelkezésre bocsajtása is (különösen nyáron, és nagyobb rendezvények idején).

Az Érsekkert fejlesztését követően az ott létrejövő játszó-, és élményparki funkciókat tovább bővítve, a Vajas túloldalán található, jelenleg honvédségi területet is be kell kapcsolni a turisztikai városmagba. Ez a terület kiváló adottságokkal rendelkezik, fizikailag csak a Vajas élő vízfolyása választja el az Érsekkerttől és az Érseki Palotától, ugyanakkor már nem tartozik a műemléki védettség alá eső zónához, így olyan fejlesztésekre is alkalmas, amelyek az Érsekkertben nem megvalósíthatóak. Ilyenek például a játszóparki elemek, a katonai kalandpark, vagy akár a szállodaépítés is. Az önkormányzat célja tehát ezen területek tulajdonba vétele az Honvédelmi Minisztériumtól, és alapvetően magánbefektetők segítségével a történelmi városközpont nyújtotta turisztikai kínálat további színesítése, valamint minőségi szállodai kapacitás létrehozása.

Szentháromság tér

Kalocsa belvárosának szíve a Szentháromság tér, amely 18. századi olasz barokk épületeivel megadja városunk történelmi hangulatát, és képeslapokra kívánczoló látványával első pillantásra lenyűgözi az ide érkező turistát. A tér több lényeges, az összképet meghatározó eleme azonban teljes felújításra szorul. Többek között ide tartozik a tér nevét adó Szentháromság szobor, amely teljes rekonstrukcióra szorul, és a tér szakrális jellegéhez méltó központi részén kell elhelyezni. Szükséges továbbá a tér kockakő burkolatának felújítása is, mivel az elmúlt időszak építkezései alaposan megviselték azt. A tér arculatát meghatározó épületek egy részének felújítása már megtörtént, ezt a munkát folytatni kell a volt kanonoki palota homlokzati felújításával.

Érseki Látogatóközpont

Kalocsa Magyarország második számú és legrégebbi egyházi központja, legfontosabb értékei ezért az ezer éves egyházi múltjához kötődnek. Városunk kincseinek jelentős részét az érsekek építették és halmozták fel. A Főszékesegyházban, az Érseki Palotában, és az Érseki Kincstárban találhatóak meg azok a páratlan látványosságok, amelyek a turisták számára Kalocsát különlegessé teszik. Ez a különlegesség az, amit a fejlesztés során igazán szem előtt kell tartanunk, és a program végrehajtásával még tovább kell erősítenünk. Ezért a mindenkori önkormányzatnak szorosán együtt kell működnie a Kalocsa-kecskeméti Főegyházmegyével ezen értékek védelmében, és egy közös fejlesztési stratégia kialakításában, és annak megvalósításában.

A Kalocsa Szíve Program első ütemének része egy modern látogatóközpont kialakítása, amely a Kincstárnak jelenleg is helyt adó Katona István kanonoki palota műemlék épületének fejlesztésével és bővítésével jöhet létre. A megújuló épület adhatna helyet a jelenleg több helyszínen megtalálható érseki gyűjteményeknek, és innen indulnának tovább a szervezett látogatási útvonalak a Főszékesegyházba és az Érseki Palotában lévő könyvtárba, és a város további pontjaira. Mindezt természetesen a modern technika vívmányainak felhasználásával fejlesztenék tovább, többnyelvű audioguide-dal, és vizuális élményelemekkel is kiegészítve kerülhetnének bemutatásra akár az Érseki Palota azon részei is, amelyek egyházi funkciójuk miatt nem látogathatóak.

Viski Károly Múzeum

A Kalocsai Sárköz egyházi múltja mellett rendkívül színes és gazdag népművészettel, népi kulturális örökséggel is büszkélkedhet, amelyek a Viski Károly Múzeum gyűjteményében találhatóak meg. A világhírű kalocsai mintával díszített ruhadarabok, bútorok, porcelánok, a környék régészeti leleteivel, a jezsuiták egyedülálló ásvány-, és érmegyűjteményeivel egyetemben mind itt találhatóak meg. A Bács-Kiskun Megyei Múzeumi Igazgatósághoz tartozó múzeum épületét ez a folyamatosan bővülő gyűjtemény mára már kinőtte, így szükséges lenne az épület korszerűsítésével és bővítésével, valamint látogatóbarát fejlesztésével az Érseki Látogatóközpont-hoz hasonló színvonalra emelni városunk népi hagyományainak és természeti értékeinek bemutatóhelyét. A bővítésre már korábban is készültek tervek, ezek megvalósítása azonban forrás hiányában eddig elmaradt. Célunk ezért, hogy a szükséges pályázati forrás előteremtésével ezeket a terveket megvalósíthassuk.

Népművészeti Tájház

A partos ház látványosan mutatja be a XX. századi parasztház idealizált berendezéseit és a világszerte ismert kalocsai népművészet jellemzőit. Híres az itteni hímzés, tojás-, bútor- és falfestés. Magyarországon egyedül itt pingálják az asszonyok a lakószobák falát, a házak tornácát. A hímzéssel a gyolcsingeket, pruszlikokat, kötényeket, főkötőket, kendőket, valamint az ágyra való ruhákat díszítik. A tájházat 1963-ban hozták létre a kalocsai népművészeti termékek készítésére és bemutatására. 1994-ig a háziipari szövetkezet, ma az önkormányzat tulajdona. Napjainkra szükségessé vált a ház teljes rekonstrukciója, és a Kalocsa Szíve Program részeként kialakuló látogatási útvonalakba való bekapcsolása.

Kálvária

A kalocsai temetőben található, barokk stílusban épült Kálvária városunk legrégebbi építészeti emlékei közé tartozik. A stációkat megjelenítő domborművek és a Kálváriához tartozó Golgota-szoborcsoport három keresztjével és korpuszaival, valamint a mellettük térdelő imádkozók szobraival a barokk kori Kalocsa rekvizitumai. Az önkormányzat célja, hogy teljes rekonstrukcióját követően a Kálvária ismét teljes szépségében felújítva a város ékévé váljon.

Schöffler torony

Nicolas Schöffler (Schöffler Miklós) kalocsai születésű francia képzőművész. A kinetikus művészet, mai nevén interaktív művészet világhírű képviselője. A művész egykori háza városunk főutcáján található, és a teljes életművét bemutató gyűjteménynek ad otthont, amelyet Schöffler még életében ajánlott fel szülővárosának. A kalocsai buszpályaudvar mellett felállított kiemelkedő alkotása, a 24 méteres Chronos 8 elnevezésű kibernetikus fénytorny a város egyik fontos művészeti emléke, amelyet azonban már kikezdett az idő vasfoga, ezért felújításra szorul, amelyet jelentőségéhez méltóan szintén a Kalocsa Szíve Program részeként kívánunk megvalósítani.

Közlekedés és parkolás

A Kalocsa Szíve Program részeként a döntően a történelmi városmagban elhelyezkedő turisztikai attrakciók megközelítésére is gondolnunk kell. A turisztikailag kiemelt fontosságú és látogatottságú Szentháromság tér környékén az autóbusz-forgalom parkolása jelenleg is megoldatlan. A fejlesztések eredményeként várható jelentős látogatószám emelkedés miatt a Szentháromság tér közvetlen közelében, a Foktői út bal oldalán található Csillás parkban új autóbusz-, és személygépkocsi parkolót tervezünk kialakítani a közúton érkező vendégek számára. Innen a Vajdas hídján át pár száz méter sétával elérhető a barokk főtér, ehhez azonban a meglévő híd gyalogos konzollal való szélesítése is szükséges. Fontos lenne továbbá a térre vezető Foktői utca leromlott állagú burkolatának cseréje, és ezzel együtt az autós közlekedés átszervezése a tér környékén. Hosszú távon pedig a teljes belváros közlekedési koncepciójának hatástanulmányokon alapuló átgondolása szükséges, amely már figyelembe veszi az olyan hosszú távú terveket is, valamint azok rövid és hosszú távú közlekedési hatásait. Ezeket a hatástanulmányok és koncepciókat lehetőség szerint már a

projekt kezdeti, tervezési stádiumában el kell készítenünk, hogy az első ütemben megvalósuló fejlesztések már az új koncepcióval összhangban történjenek. Az Érsekkert fejlesztésével párhuzamosan ki kell továbbá alakítani a Szentháromság térről történő minőségi gyalogos megközelítés lehetőségét is az Asztrik téren keresztül. Ennek részeként az Asztrik tér erre alkalmas részén szoborparkot tervezünk kialakítani Kalocsa történelmének meghatározó személyiségeinek szobraival.

Zarándokturizmus

A Magyar Zarándokút hazai szent helyeket összekötve, Esztergomból vezetett Máriagyúdre, az ország gerincét képező, mintegy 420 km hosszú szakaszon, melynek Kalocsa is része, és amelyet átlagos tempóban haladva kb. 17-22 nap alatt lehet végigjárni. A Magyar Zarándokutat a spanyolországi El Camino mintájára civil és önkormányzati kezdeményezés hívta életre. Spanyolországban az El Camino az 1980-as években éledt újjá, elsősorban a civilek munkájának köszönhetően. A zarándokok számának növekedésével egyidejűleg, az önkormányzatok részéről egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik a zarándokút iránt, hiszen részesedni szeretnének az évi közel 10 millió vendégéjszaka gazdasági hatásából. A Zarándokutat mindenki bármilyen (vallási, ideológiai, bőr szín szerinti, stb.) megkülönböztetés nélkül bejárhatja, aki elfogadja a működés szabályait. Az Út fizikai megtestesítését a kijelölt, „felfestett” útvonal és a kb. 25–30 km-enkénti zarándokszállások hálózata adja. Az útvonal többnyire földutakon, turista ösvényeken a természetben vezet, de a közbeeső településeket is érinti. A szállásokat, amelyek olcsó, puritán, csoport-szállások, önkormányzati, egyházi és civil összefogással alakítják ki és működtetik a szervezők. Fejlesztésük pedig a Magyar Zarándokút Önkormányzati Társulás támogatásával történik, pályázati források felhasználásával. A Magyar Zarándokút 2011. tavaszától, teljes hosszában, Esztergomtól – Máriagyúdig szállásépületeivel és irodáival együtt szolgálja a zarándokokat. Az Út alapja lehet a majd a Czestochowa – Medugorje között tervezett nemzetközi zarándokútnak.

Szálláshelyfejlesztés

A kalocsa turizmus fellendülésének legnagyobb gátját a minőségi szálláshelyek hiánya jelenti. Városunkban a KSH 2009-es adatai alapján a kereskedelmi szálláshelyek összes kapacitása 145 férőhely, a magán-szálláshelyeké pedig 22 férőhely. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy háromnál több autóbussz utasainak nem tudunk egyszerre szállást biztosítani. A turizmus hosszútávon fenntartható fejlődéséhez tehát a szálláshelyeink kapacitását is bővítenünk kell. A férőhelyek számának növelésén túl természetesen a minőségi fejlesztés és szolgáltatásbővítés is alapfeltétel, amelynek a 21. század turisztikai elvárásainak megfelelően kell megvalósulnia. A mindenkori önkormányzatnak ösztönöznie kell tehát a meglévő szálláshelyek mennyiségi és minőségi fejlesztését, valamint új szálláshelyek létrehozását. Ehhez minden szükséges támogatást biztosítani kell a szálláshelyfejlesztő vállalkozók részére, ami egy Önkormányzattól elvárható, így a területrendezés, engedélyeztetés, kedvező infrastrukturális és gazdasági környezet kialakítása, valamint a politikai érdekérvényesítés területein is segítve a fejlesztések megvalósulását.

Gazdaságfejlesztés és innováció

Kalocsa Város Önkormányzatának meggyőződése, hogy minden települési önkormányzat egyik legfontosabb feladata a munkahelyteremtés. Egy sikeres és modern város nem csak a térségének közigazgatási és kulturális központja, hanem egyben gazdasági központja is kell, hogy legyen, ehhez pedig elengedhetetlen feltétel a helyi önkormányzat aktív szerepvállalása a gazdasági élet fellendítésében. Az infrastrukturális feltételek megteremtésén túl a mindenkori önkormányzatnak a külföldi befektetőkkel való tárgyalásoktól az adópolitikáig, a fejlesztési területek kialakításától az engedélyezési eljárások egyszerűsítéséig, a helyi gazdasági szereplők érdekképviselésétől a vállalkozói szféra összefogásának megteremtéséig számtalan eszköz áll rendelkezésére munkahely-teremtési céljainak megvalósításában. Stratégiánk célja ezen eszközök tudatos, összehangolt alkalmazása a kalocsai lakosság hosszú távú megélhetésének, és ezáltal a város népességmegtartó erejének növelése érdekében.

Iparfejlesztés

Kalocsa jelenleg is számos ipari vállalkozásnak ad otthont, amelyek jellemzően a feldolgozóiparban, építőiparban, gépgyártásban, és vegyiparban tevékenykednek. Kedvező fekvésének, kiváló közlekedési kapcsolatainak, valamint a közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, közigazgatás) magas színvonalának köszönhetően városunk vonzó célpontot jelent a betelepülő ipari vállalkozások számára, amely feltételeket azonban folyamatosan fejleszteni kell a települések között a munkahelyteremtő befektetésekért folytatott, fokozódó versenyben való minél jobb pozíció elérése érdekében.

A jelenlegi ipari, gazdasági övezeteinkben, Ipari Parkunkban az infrastruktúra kiépítettsége jónak mondható, de további fejlesztést igényel. A víz, szennyvíz, gáz, és elektromos áram minden ipari övezetünkben elérhető, azonban a növekvő igények miatt kapacitásuk folyamatos fejlesztése elengedhetetlen feltétele, hogy iparterületeinket a befektetők is vonzónak találják. Emellett fontos cél, hogy a már meglehetősen korlátozott mennyiségben rendelkezésre álló szabad területek nagyságát növelni tudjuk új ipari övezetek kijelölésével, valamint a meglévők bővítésével. Ezen új területek infrastruktúráját már úgy kell kiépíteni, hogy a potenciális befektetők igényeit maximálisan kielégítse.

Kalocsa egyik legnagyobb potenciális vonzerejét befektetői szempontból a közlekedési kapcsolatok sokszínűsége, az intermodalitás megteremtésének lehetősége jelenti. A közelmúltban megépült M6-os autópálya valamint a részben megújult 51-es főút gyors közúti elérhetőséget tesznek lehetővé. A meglévő vasúti szárnyvonal teherforgalom céljára gazdaságosan használható, így a vasúti megközelítés is adott. A Duna, mint Európa legfontosabb vízi útjának közelsége az Európai Unió Duna-Stratégiájának fényében különösen nagy jelentőséget kap, mint közlekedési útvonal. Ennek ipari célra történő kihasználásához kikötő építésére lenne szükség. A reptér adottságai alapján alkalmassá tehető teherforgalom (sőt, akár kisebb személyforgalom) lebonyolítására is, ennek azonban jelentős a forrásigénye, továbbá a megosztott tulajdoni viszonyai miatt Foktő és Uszód

községek önkormányzatával való együttműködést is feltételezi. Mindezen elképzelések megvalósulásával azonban Kalocsa a Bács-Kiskun megye logisztikai központjává fejlődhet, és számtalan helyi, országos, vagy akár nemzetközi vállalat számára válhat vonzó befektetési helyszínné.

A térségünk iparfejlesztésének, és ezen belül különösen a közlekedési kapcsolatok fejlesztésének is hatalmas lendületet adhat a Paksi Atomerőmű tervezett bővítése. A nemzetközi tapasztalatok megmutatják, hogy egy ilyen volumenű bővítés a maga 1000 milliárd forintos nagyságrendű beruházási értékével önmagában is hatalmas lehetőséget jelent az egész ország, de különösen az érintett térség gazdaságának, és akkor még nem számoltunk az általa generált addicionális fejlesztésekről. Kalocsának nyilvánvaló érdeke, hogy ezekből a beruházásokból minél több olyan elem valósuljon meg, ami a térség hosszú távú versenyképességét szolgálja. Az egyik legfontosabb ilyen elem a Paksot Kalocsával összekötő Duna-híd lehet, amelynek megvalósulásáért a mindenkori önkormányzatnak mindent meg kell tennie. Gazdaságfejlesztési szempontból ez a híd közvetlen autópálya kapcsolatot jelentene a kalocsai ipari területek számára, ami tovább javítaná városunk befektetővonzó képességét. Az erőmű bővítés megvalósulása esetén fontos cél továbbá, hogy minél több helyi vállalkozó vehessen részt a beruházás megvalósításában, ehhez viszont már most el kell kezdeni felkészíteni a szóba jöhető cégeket a várhatóan igen magas elvárásoknak való megfelelésre, amely folyamatban az önkormányzat katalizátor szerepet játszhat.

A korábbiakban ismertetett Zöldgazdaság-fejlesztési program legfontosabb célja a helyben előállított, tiszta és olcsó energiatermelés beindítása mellett olyan vállalkozások betelepítésének ösztönzése is, amelyek a megújuló energiatermelés területén tevékenykednek. A gazdasági válságból való kilábalás egyik lehetséges megoldása, hogy találjunk egy olyan iparágat, amely tartósan és tömegesen állást biztosít a lakosságnak. Szakértők egyöntetű véleménye szerint ez az iparág Magyarországon az energetika lehet. A fosszilis energiahordozók árának növekedésével párhuzamosan egyre nagyobb igény mutatkozik a hatékony energetikai megoldások iránt. Az Európai Unió és az ENSZ klímapolitikai céljainak is köszönhetően az ezeket előállító iparágak óriási növekedési potenciállal rendelkeznek, és Magyarország, azon belül pedig Kalocsa különösen kedvező befektetési környezetet kíván megteremteni ennek a fellendülőben lévő iparágaknak, és ehhez minden adottságunk megvan. A fentiekben leírt tényezőkön túl évszázados múltú oktatási intézményeink lehetőséget jelentenek az ilyen cégek számára nagyon fontos speciálisan képzett munkaerő előállítására, az önkormányzat proaktivitása a zöld energiák és a környezetbarát technológiák terén pedig a szükséges helyi háttérrel és beágyazottságot tudja biztosítani beruházásaikhoz.

A gazdaságfejlesztésben stratégiai jelentősége van a kínai kapcsolatoknak is. Magyarország központi fekvése Európában, és Kalocsa központi fekvése Magyarországon belül kiugrási lehetőséget jelent városunk számára. Kína a világ legnagyobb gazdasága, és fejlődése az elmúlt időszak válságai alatt is töretlen volt, legnagyobb exportpiaca pedig az EU. Hazánkra a kínai befektetők, mint lehetséges európai logisztikai és elosztó központra tekintenek, ahová a kínai vállalatok termelésük egyes fázisait kihelyezve jelentős szállítási költséget takaríthatnak meg. Az EU-n belüli relatív olcsó munkaerőnk, alacsony ingatlanáraink, és

kedvező támogatási rendszerünk további vonzerőket jelentenek. Ezért különösen fontos, hogy egy ilyen kiélezett nemzetközi és országon belüli versenyben, amely a potenciális kínai befektetőkért folyik, Kalocsa élen járjon, és nagy hangsúlyt fektessen a Kínával meglévő politikai és gazdasági kapcsolatok ápolására.

Helyi vállalkozások fejlesztése

Az új befektetések elnyerése mellett természetesen legalább ugyanilyen fontos, ha nem még fontosabb a városunkban nagy múltra visszatekintő, régóta sikeresen működő, és rengeteg kalocsai embernek megélhetést biztosító vállalkozásokkal foglalkoznunk, az ő életüket megkönnyítsük. A vállalkozóbarát önkormányzati környezet természetesen az ő számukra is legalább ugyanolyan előnyökkel kell, hogy járjon, mint az újonnan betelepülő cégek számára, ez nem lehet kérdés tárgya. Az önkormányzat feladatának tekinti a helyi gazdasági szereplőkkel való rendszeres párbeszédet, igényeik folyamatos figyelemmel kísérését, és lehetőségeihez mérten azok beépítését fejlesztési tervébe, rendeletalkotási folyamatába. Ezen párbeszéd intézményesítése céljából az önkormányzat ösztönözni kíván minden olyan kezdeményezést, amely a helyi vállalkozások összefogásával valósul meg, legyen az vállalkozói klub, helyi termékek védelmére létrehozandó védjegy, kedvezménykártya, vagy bármilyen olyan kezdeményezés, melynek célja a helyi gazdaság fejlesztése, az abból élők jövedelmének növelése, új munkahelyek létrehozása.

Mezőgazdaság

Kalocsa, mint alföldi mezőváros mindig is híres volt a térségéből származó olyan minőségi mezőgazdasági termékekről, mint a világhírű kalocsai paprika. A mezőgazdaság napjainkban a válság és megújulás időszakát éli világszerte, amely lehetőséget teremt számunkra is hagyományosan híres mezőgazdaságunk megújítására. A nemzetközi tendenciákból és a magyar szakpolitikai célkitűzésekből is egyértelműen látszik, hogy a gépesített nagyüzemi szántóföldi növénytermesztés helyett egyre inkább a nagyobb élők munka igényű állattenyésztési és kertészeti ágazatok kapnak hangsúlyt, és a mennyiség helyett a minőség kerül előtérbe. A legsikeresebb gazdaságok egyre kisebb átlag birtoknagyság mellett intenzív kultúrákkal, alacsony termésátlagokkal, de biológiailag ellenőrzött, géntechnikától mentes, minőségi élelmiszert állítanak elő, helyi munkaerő alkalmazásával. Kalocsa környékén ennek a fajta gazdálkodásnak régi hagyományai vannak, így versenyelőnyt érhetünk el, ha időben megkezdjük ezen ágazatok fejlesztését.

Az önkormányzat ezen a téren egyrészt saját földterületeivel is élen kíván járni, és jó példát kíván mutatni, felhasználva ehhez valamennyi szóba jöhető állami támogatási lehetőséget. Másrészt ösztönözni kívánjuk az olyan helyi kezdeményezések létrejöttét, amelyeknek célja, hogy a helyben előállított minőségi mezőgazdasági termék helyben való feldolgozását, majd piacra jutását segítse, és a helyi termelőknek a felvásárlóktól, illetve a nagy áruházláncoktól való függését csökkentse. Ilyen lehet például egy helyi védjegy, márka, stb., amely a minőségi kalocsai termékeket hivatott megvédeni a bóvli versenytársak árversenyétől. Különösen fontosnak tartjuk egy ilyen védjegy bevezetését a fűszerpaprika esetében, amely városunk arculatát is meghatározó legfontosabb termékünk, ezért stratégiai fontosságú.

Infrastruktúrafejlesztés

Az infrastruktúra kiépítettsége és minősége meghatározó jelentőségű tényező minden település életében, annak fejlettsége vagy fejletlensége a lakosság közérzetétől kezdve a gazdaság fejlődési lehetőségéig rengeteg fontos önkormányzati célt befolyásol, ezért Kalocsa Város Önkormányzata kiemelten fontos feladatának tekinti a települési infrastruktúra folyamatos karbantartását fejlesztését. Ezen a területen Kalocsa helyzete országos viszonylatban jónak mondható, a közműhálózatok szinte teljesen kiépültek, az úthálózat állapota a város egészét tekintve megfelelő. A legfőbb cél ezen a téren annak a ritka adottságnak a minél jobb kihasználása, hogy városunk a legfőbb európai közlekedési folyosók találkozásában fekszik, és közúti, vasúti, vízi, valamint légi közlekedésre egyaránt alkalmas adottságokkal rendelkezik. A fejlesztések prioritásai a következőkben foglalhatók össze.

Közúti közlekedés

Kalocsa közúti megközelíthetősége az országos úthálózat fejlesztéseivel párhuzamosan folyamatosan javult az elmúlt években, északi (Budapest) és keleti (Kiskőrös, Hajós) irányban kiváló. Komoly problémát jelent viszont a városon áthaladó 51-es főút tranzitforgalma, amelynek környezeti és zajterhelése igen jelentős. Ezért a legfontosabb prioritás a várost elkerülő út dél-nyugati szakaszának megépítése, és a tranzitforgalom áterelése a városon kívülre. Fontos célunk továbbá a Kalocsát Pakssal összekötő Duna-híd megépítése, amely közvetlen autópálya kapcsolatot biztosítana városunk számára. Erre a Paksi Atomerőmű tervezett bővítése nyújthat majd reális lehetőséget. Kalocsa járási központtá válásával a kistérségi úthálózat további fejlesztése is fontos lenne, különösen a Kalocsa-Szakmár-Dunapataj, és a Kalocsa-Uszód-Dunapataj összekötő utak szorulnak mielőbbi felújításra, valamint folytatni kell az 51-es főút rekonstrukcióját déli irányban (Bajáig).

A városon belüli közlekedés legnagyobb problémájának a Belváros közlekedési helyzetét tartjuk. Ezért célunk a teljes belvárosi közlekedés újragondolása, és egységes koncepció kidolgozása, amely kiemelten kezeli a Szentháromság teret és környékét, mint városunk történelmi központját, és biztosítja a gyönyörű barokk szakrális tér minél kisebb forgalomterhelését. A koncepció másik prioritása a belvárosi parkolási problémák megoldása kell, hogy legyen, ugyanis az utóbbi évtizedekben a gépjárművek számának növekedésével együtt nem tudott növekedni a belvárosi parkolóhelyek száma, így folyamatos parkolóhelyhiány mutatkozik. A Zöld Kapu programmal összhangban meg kell vizsgálni a környezetbarát tömegközlekedés megteremtésének lehetőségét is.

A város úthálózatának folyamatos karbantartása és fejlesztése a viszonylagos jó állapot megőrzése és javítása érdekében elengedhetetlen. A gyűjtőút-hálózat fejlesztése uniós pályázatokból szinte teljesen megvalósult, ennek a programnak a folytatása továbbra is fontos. Az 51-es főút belterületi szakaszának felújítását az önkormányzatnak szem előtt kell tartania az elkerülő út megvalósulása esetén is. A lakóutcák állapota vegyes, viszont állami támogatás hiányában meg kell vizsgálni azok felújításának más módon történő finanszírozási lehetőségeit (pl. közmunkaprogramok, lakossági összefogás, stb.).

Kerékpáros közlekedés

A kerékpározás, mint környezetbarát közlekedési mód fejlesztése zöldgazdaság-fejlesztési programunkkal is összhangban van, ugyanakkor az Európa szerte fellendülőben lévő kerékpáros turizmus miatt stratégiánk turisztikai prioritásának is része. Kalocsán a belterületi kerékpárforgalmi úthálózat jól kiépült, a legfontosabb feladat a még hiányzó fontos összeköttetések megépítése, különösen a belvárosban, a Szent István király út mentén. A kerékpárutak építését a környező települések között kell folytatni, amelyek turisztikai és munkába járási célokat is szolgálnának. Az egész kistérség életében fontos lenne az Eurovelo térségi szakaszának kiépítése, valamint az 51-es főút rekonstrukciójához kapcsolódva a kerékpárosok biztonságos közlekedésének elősegítése érdekében a főút mentén kerékpárút építése. Célunk továbbá a kerékpártárolók számának növelése, valamint a város legfrekvenciáltabb pontjain kerékpár kölcsönzési lehetőség megteremtése.

Járdák, parkok, közterek

Egy város arculatát jelentősen befolyásolja közttereinek és zöldfelületeinek állapota, és ezen a téren Kalocsának van lemaradása. A Zöld Város koncepció és a turizmus szempontjából is fontos parkjaink, közttereink állapota. Az Érsekkert rehabilitációjáról a Turizmusfejlesztés fejezetben már szóltunk, de hasonlóan fontos központi elhelyezkedése miatt a Kubikus park, amelyet a teljes Kertvárost kiszolgáló, nagy és modern játszótérre és szabadidőparkká kívánunk fejleszteni. A város második legnagyobb zöldfelülete a Csajda kert, amelyről részletesebben az Uszoda fejlesztése kapcsán lesz szó. Valamennyi park és játszótér esetében fontos, hogy a lakók is tegyenek környezetük megóvásáért és fejlesztéséért, ahogyan az elmúlt években több játszótér felújítása során tapasztaltuk, amelyek civil összefogás keretében újultak meg. Az önkormányzat természetesen minden ilyen kezdeményezést támogatni kíván.

Köztereinket érintő elképzelések közül a legfontosabb a Szentháromság tér rekonstrukciója, amely részletesen a turisztikai fejezetben került kifejtésre. A többi köztér, park, és a járdahálózat felújítása is fontos célunk, amelynek megvalósítása során az eddigiekhez hasonlóan élni kell a közmunka programok biztosította lehetőségekkel, valamint törekedni kell az előbb már említett civil összefogásra is.

Vasúti közlekedés

Az üzemanyagárak folyamatos emelkedésének hatására a vasúti közlekedés egyre inkább előtérbe fog kerülni, ezért fejlesztési stratégiánkban is kiemelt helyet kell kapnia ennek a környezetbarát közlekedési ágazatnak. Városunkat a Kiskőrös-Kalocsa B.2 kategóriájú mellékvonal kapcsolja a Budapest–Kelebia fővonalhoz. A kalocsai mellékvonalon a személyszállítás 2007 márciusától megszűnt, teherforgalom céljára a pálya felújítása egy magáncég beruházásának keretében folyamatban van. A jelenleg is zajló, az ipari területekről történő vasúti teherszállítás mellet középtávon akár a személyszállítás újraindításának is

lehet létjogosultsága kedvező körülmények esetén. A Barákánál tervezett vasúti híd, valamint a Budapest-Belgrád közötti fővonal korszerűsítése EU forrásból várható.

Vízi közlekedés

A Duna Európa egyik legfontosabb közlekedési folyosója, az ENSZ EGB VI.C osztálynak megfelelő vízi út, lehetőségeihez képest jelenleg kihasználatlan. Bács-Kiskun megyében Baján van kikötő (közforgalmú nemzetközi és országos jelentőségű), de ideiglenes rakodó több településen, köztük Kalocsán is rendelkezésre áll. A városi kikötő Meszesnél jelenleg is üzemel a kompátkelőhely mellett, forgalma elsősorban a turisztikai vízi közlekedésből származik. Emellett megépül a kedvtelési célú kishajó kikötő is, amely a turisztikai hajóforgalom újabb szegmensének kínál majd kikötési lehetőséget. Fontos célunk egyrészt a turisztikai kikötő szolgáltatásainak fejlesztése (kikötő hajók igényeinek magasabb színvonalú kiszolgálása), másrészt teherszállítási célú kikötő létesítése az erre alkalmas partszakaszon.

Légi közlekedés

A repülőtér az Európát átszelő, Unió 7. sz. főközlekedési folyosóként nyilvántartott vonalon helyezkedik el, mely a Dunát köti össze a Rajna-Majna csatornával. A magyarországi használaton kívüli katonai és polgári repülőterek közül a legnagyobb az 1952-ben kiépített katonai repülőtér, amelynek kifutópályája 1.200 m hosszúságú. A szovjet csapatok kivonulása után a felszabadult területet Kalocsa Városa, valamint Foktő és Uszód Községek önkormányzatai vették át. Jogilag teljesen rendezett helyzetben, és tulajdonban van. Az önkormányzatok célja, hogy megfelelő (külföldi) partnerrel együttműködve a repülőteret ismét üzembe helyezze és gazdaságilag hasznos tevékenységet alakítson ki. A repülőtér jelenleg is működik (le-és felszállóhely engedély birtokában van), főként sportrepülőterként funkcionál, így lehetőségei messze kihasználatlanok. A reptéren motoros, vitorlázó-, sárkányrepülés és –oktatás, valamint sikló- és ejtőernyős kiképzés folyik. Emellett a kifutópályát évente kétszer nemzeti bajnokság futamaként hasznosítják, illetve alkalmanként autós-, motoros gyorsulási versenyeket, találkozókot szerveznek a területen. A reptér területének hasznosítása során elsődleges cél az ipari funkciók fejlesztése, kihasználva a légi szállítás lehetőségét, mint versenyelőnyt az ország más ipari parkjaival szemben. Erre vonatkozóan akadályozó tényező nem ismert. A reptérhez kapcsolódó létesítmények közül a hangár épülete ma is használatban van, jó minőségű, az irányítótorny azonban felújításra szorul, de az átalakítás révén a légi irányításhoz szükséges szolgáltatások feltételei megteremthetők.

Közmű infrastruktúra

Kalocsa közműhálózata jól kiépült, viszont a közművezetékek állapota leromlott, korszerűsítést igényel. Erre az önkormányzatnak egy komplex tervet kell készítenie, hogy a következő években a víz, szennyvíz, gáz, és elektromos hálózatok korszerűsítése ütemezetten, a problémásabb szakaszokat prioritizálva megtörténhessen. A meglévő hálózat fejlesztése a csapadékvíz elvezetés terén szükséges. Az újonnan beépítésre szánt területeken természetesen teljes körű elő-közművesítés javasolt (iparterületek). Az ivóvíz ellátás terén

fontos lenne a negyvenszállási vízbázis kiépített 7. kútjának felújítása és üzembe helyezése, az aszbesztcement csőanyagú vezetékek cseréje. A szennyvízhálózat és csapadékvíz elvezetés esetében a legfontosabb fejlesztendő területek a főátemelő kapacitásbővítése, a csatornahálózat mederrendezése, a szikkasztóárkok összekötése, bevezetése a meglévő rendszerekbe, a zárt szelvényű vízvezető felújítása, és a Rokkantelep városrész csapadékvíz-elvezetési problémáinak komplex kezelése. A villamos energia ellátás terén általános cél a léghűtött vonalak kiváltása, és földkábelben történő vezetése, a trafó állomások korszerűsítése (esztétikai és városképi szempontokat is figyelembe véve), valamint a közvilágítás korszerűsítése (LED technológia). Az önkormányzati tulajdonú telekommunikációs infrastruktúra fejlesztésénél legfontosabb szempont a sáv szélesség növelése a piaci igényeknek megfelelően. A vonalas közműveknél meg kell még említenünk a zöld távhő rendszer kiépítését is, amelyről részletesen a Zöldgazdaság-fejlesztés fejezetben szóltunk.

Önkormányzati ingatlanvagyon

Ebben a fejezetben szót kell még ejtenünk az önkormányzat tulajdonát képező egyéb ingatlanokról is, ezek közé tartoznak a bérlakások, ipari területek, mezőgazdasági földterületek, valamint a városi intézmények ingatlanvagyonára. Első lépés a város ingatlanvagyonának teljes körű felmérése, naprakész vagyonleltár készítése, amelyben szerepelnek az egyes ingatlanok piaci értéke mellett azok a funkciók is, amelyekre az ingatlan alkalmassá tehető, valamint a szükséges beavatkozások költségei. Városi szinten a legfontosabb célunk az ingatlangazdálkodás egységesítése, amelyre országos és nemzetközi tapasztalatok alapján egy önkormányzati vagyonkezelő társaság a legalkalmasabb működési forma. Fejlesztési céljaink között szerepel a bérlakás állomány folyamatos fejlesztése, és új bérlakások építése, az ipari területek munkahelyteremtő beruházások céljára történő értékesítése, továbbá új ipari területek kijelölése és infrastruktúrával való ellátása, valamint a mezőgazdasági területek hasznosítása saját termelés céljaira. Az ingatlangazdálkodás területén az önkormányzat legfontosabb célja a meglévő ingatlanvagyon optimális hasznosítása, valamint lehetőség szerint a vagyon növelése.

Intézmények fejlesztése

Óvodák és bölcsődék

Az óvodai nevelés biztosítása a helyi önkormányzat kötelező feladata. A környező községekben bekövetkezett jelentős gyermekszám csökkenés miatt 2004. év óta folyamatosan kényszerülnek arra a községi önkormányzatok, hogy társulási formában tegyenek eleget feladat-ellátási kötelezettségüknek. Ezért hozták létre a Kalocsa-Dunaszentbenedek-Homokmégy-Öregcsertő-Szakmár-Újtelek-Uszód Óvodája és Bölcsődéje (Kalocsa és Környéke Társult Óvodája és Bölcsődéje) intézményeit, amelyből 6 tagóvoda van a városban. Az óvodák száma 2001 óta változatlanul 7 db, mivel a Nagyasszonyunk Katolikus Intézmény is rendelkezik 1 óvodával. Kalocsán egyetlen bölcsőde működik, ami a Kalocsa és Környéke Társult Óvodája és Bölcsődéje nevelési intézmény része. A bölcsőde felújítása 2011-re uniós pályázat keretében megvalósult. Az óvodák állapota sajnos nem ilyen kedvező, ezért az önkormányzat célja az óvodák fejlesztése, különös tekintettel a legnagyobb gyereklétszámot ellátó súlyponti óvodákra (Csokonai utcai, Zöldfa utcai, Bem Apó utcai). Az épületállomány felmérését követően meg kell vizsgálni a racionálisabb működtetés lehetőségét, amely során az arra alkalmas telephelyeken a férőhelyek bővítésével, a legrosszabb állapotban lévő, vagy stratégiaileg rossz helyen lévő telephelyekről történő átcsoportosítással kevesebb, de korszerűbb tagóvodát eredményezhet. Az épületek felújítása során törekedni kell az alacsonyabb működési költségeket eredményező épületenergetikai fejlesztések megvalósítására is.

Oktatási intézmények

Kalocsa, mint a kistérség oktatási központja, több oktatási intézményt is fenntart. Az általános iskolák működtetése a helyi önkormányzat alapfeladata. Kalocsán az általános iskolások száma 2001 vége óta folyamatosan csökken, ezért az átlagléttszámok tartása érdekében a fentebb említett társulás létrehozta a Kalocsa-Dunaszentbenedeki-Homokmégyi-Öregcsertői-Szakmári-Újteleki-Uszodi Általános Iskolát (Kalocsa és Térsége Általános Iskolája), amelynek 3 tagiskolája található a városban. Kalocsán ezen kívül önálló intézményként működik a Nebuló Speciális Általános Iskola, Szakiskola, és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, mely nevéből adódón enyhe és középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók oktatásával foglalkozik. Ezen kívül egyházi fenntartásban működik még a Nagyasszonyunk Katolikus Iskola és Gimnázium.

A gimnáziumi, a humán, kereskedelmi, gazdasági, műszaki szakközépiskolai képzés mellett további kb. 20-22 szakma szakiskolai oktatása folyik az Önkormányzat fenntartásában működő oktatási intézményekben, kb. 2300 diáklétszámmal. A középiskolákban és a gimnáziumban nemcsak a kistérség diákjai tanulnak, hanem egész Bács-Kiskun megye területéről, a dunántúli megyékből és Pest-megyéből is találhatunk tanulókat, így az összes oktatási szintet figyelembe véve, több mint 5.000 tanulói létszámot számlálnak a városi oktatási intézmények.

Kalocsán egyetlen felsőoktatási intézmény, a Tomori Pál Főiskola működik, amelyet 2003. december 5-én akkreditáltak, 2004 júniusában ismerték el államilag és adták ki alapító okiratát. A főiskola fenntartója a KF-SZ Kalocsai Felsőoktatási és Szolgáltató Közhasznú Társaság. A főiskola elsősorban közgazdaságtani, külgazdasági és európai uniós ismeretek, valamint szabad bölcsészet tudományterületeken nyújt felsőfokú képzési lehetőséget.

Az oktatási rendszer kidolgozás alatt álló reformja során az intézmények várhatóan állami fenntartásban fognak tovább működni, ezért az önkormányzat befolyása a fejlesztéseikre nyilvánvalóan csökkenni fog. A minőségi oktatáshoz való hozzáférés viszont alapvető érdeke a városnak, ezért törekedni kell a leendő fenntartó állami szervekkel, a kormányhivatallal és a szaktárcával való jó kapcsolat fenntartására, és az önkormányzat érdekérvényesítő képességének maximalizálására. Lehetőség esetén pedig az önkormányzatnak vissza kell szereznie az intézmények fenntartói jogát. Ilyen keretek között a megvalósítandó célok az oktatási célra használt épületállomány kihasználtságának javítása, épületek állagmegóvása, energetikai korszerűsítése, a fejlesztendő épületek meghatározása, és funkcióbővítő fejlesztése, oktatás tárgyi feltételeinek javítása, informatikai fejlesztések végrehajtása.

Az oktatási intézményeknél szót kell ejtenünk a közétkeztetés helyzetéről is. Az önkormányzat üzemeltetésében lévő 4 közétkeztetést szolgáló konyha állapota nem felel meg a modern kor követelményeinek, emiatt, és a párhuzamosságok és a rossz kapacitáskihasználtság miatt gazdaságosan nem üzemeltethetők. Ezért a konyhák működésének teljes körű átvilágítása után célunk a kapacitások jobb kihasználása, a legrosszabb állapotban lévő konyhák bezárása, és egy modern, jól felszerelt, gazdaságosan üzemeltethető központi konyha kialakítása, amely a minőségi közétkeztetés megteremtését szolgálja.

Közművelődési intézmények

Városi Közművelődési Intézmények a rendszerváltás óta a régió egyetlen közművelődési intézménye, amely városi programok szervezése mellett jelentős területi feladatot is ellát. Stratégiánk szempontjából legnagyobb jelentősége a kiemelt rendezvények szervezésének van, amelyek turisztikai programunkhoz kapcsolódva a jövőben még nagyobb jelentőséget kapnak majd. Célunk a hagyományos rendezvényeink (Kék Madár Fesztivál, Dunamenti Folklórfesztivál, Paprika Fesztivál) színvonalának folyamatos javítása és időtartamának növelése, középtávon pedig országos szinten is kiemelkedő vonzerejű eseménnyé fejlesztése. Emellett a megvalósuló kulturális turisztikai fejlesztésekkel párhuzamosan új, színvonalas, és nagy látogatószámot vonzó rendezvények bevezetése és folyamatos fejlesztése szükséges.

Kalocsa másik nagy művelődési intézménye a Tomori Pál Városi és Főiskolai Könyvtár, amely biztosítja Kalocsa város és vonzáskörzete közkönyvtári ellátását, valamint a Tomori Pál Főiskola oktatóinak és hallgatóinak szakkönyvtári ellátását. Éppen ezért fontos cél a könyvtár infrastruktúrájának, könyvállományának és szolgáltatásainak folyamatos fejlesztése, ezáltal a diákok és a lakosság kultúra iránti igényének jobb színvonalon történő kielégítése.

Szociális intézmények

Kalocsán több idősek otthona és szociális otthon működik. A város tulajdonában áll a Kalocsa Város Önkormányzat Egyesített Szociális Intézménye Idősek Otthona több helyen megosztva. Ezen kívül a katolikus egyház is tart fenn hasonló funkciójú intézményeket: Miasszonyokról Nevezett Iskolanővérek Társulata Idősek Otthona, Szent Kereszt Szociális Otthon; Kalocsa-Kecskemét Érseki Hatóság Papi Otthon, Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegyei Karitás. A városban az 1990-es évek óta 3 db önkormányzati kezelésében levő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény működik. Ezek az intézmények 2006 végén 181 férőhellyel rendelkeztek. Ezen intézményekre általánosan jellemző az épületek leromlott állaga, a túlzsúfoltság, és a jelentős várólisták. Ezért legfontosabb céljaink az épületek rekonstrukciója a szakmai és fenntarthatósági szempontos figyelembevételével, valamint a férőhelyek számának növelésével a várólisták csökkentése.

Szent Kereszt Kórház

Mintegy 73 ezer ember kórházi ellátását a közel 600 főt foglalkoztató Szent Kereszt Kórház (Kossuth L. u. 34-36.) látja el, amely a város legnagyobb üzeme. A kórházban járóbeteg-, aktív fekvőbeteg-, valamint krónikus és rehabilitációs fekvőbeteg-ellátás vehető igénybe (itt található a mentőszolgálat is). A kórház a városon kívül, a térség településeit is ellátja, ellátási kötelezettsége a következő szakterületekre terjed ki: belgyógyászat, sebészet, szülészet-nőgyógyászat, csecsemő- és gyermekgyógyászat, neurológia, aneszteziológiai és intenzív betegellátás, pszichiátria, tüdőgyógyászat, krónikus ellátás, rehabilitáció.

Az oktatási intézményekhez hasonlóan a kórház is várhatóan állami fenntartásba fog kerülni, ezért ugyanúgy fontos ezen a területen is az önkormányzat a kalocsai lakosságot érintő döntésekre való befolyásának megőrzése, és lehetőség esetén a fenntartói jog megtartása, vagy visszaszerzése. A legfontosabb cél, hogy az átalakulóban lévő országos egészségügyi rendszerben Kalocsán továbbra is megmaradjon az aktív kórházi ellátás, sőt, annak színvonala tovább javuljon. A céljaink között szerepel a gyermekosztály újraindítása, a traumatológiai ellátás beindítása, valamint a rehabilitációs szolgáltatások fejlesztése. Emellett további cél a leromlott állagú épületek teljes körű rekonstrukciója, különös tekintettel a fenntartható üzemeltetést biztosító korszerű épületenergetikai feltételek megteremtésére.

Sportlétesítmények

Kalocsa városa intenzív sportélettel büszkélkedhet. Különösen népszerű a labdarúgás, a karate, illetve a vízi sportok közül az úszás és az evezés. Emellett sokan foglalkoznak lövészzel, lovassporttal, motoros-, sárkány-, vitorlázórepüléssel, ejtőernyőzéssel, birkózással, súlyemeléssel, kézilabdával, kosárlabdával, röplabdával. Az önkormányzat kötelező feladata a helyi sporttevékenység támogatása, sportlétesítmények fenntartása, működtetése, közoktatási intézményekben szervezett formában való testedzéshez, sporttevékenységekhez szükséges feltételek biztosítása. Ezért céljaink között szerepel a Városi Sportcsarnok és a Városi Sporttelep teljes körű rekonstrukciója, új, nagy befogadóképességű többfunkciós csarnok építése, és az iskolai sportlétesítmények fejlesztése. A Kalocsai Gyógyfürdő és Uszoda, mint elsősorban sport, másrészt egészségügyi és rekreációs célokat szolgáló létesítmény különösen fontos helyet foglal el stratégiánkban.

Fejlesztése során rövidtávú célunk a gazdaságos működést lehetővé tevő energetikai fejlesztések végrehajtása, középtávon pedig úszó- és vízilabdaversenyek megrendezésére is alkalmas kültéri sportmedencével, valamint élménymedencékkel történő bővítése.

Kommunális Intézmény

Kalocsa Város Önkormányzata 1991-ben intézményt alapított a jogszabályokban meghatározott városüzemeltetési feladatellátásokra a társadalmi szükségletek kielégítése céljából. Az intézmény neve és székhelye: Városi Kommunális Intézmény, Kalocsa, Érsekkert u. 1. Az intézmény telephelyei: intézmény központ (volt érseki istállót is magába foglalva), köztemető, szeméttelp, intézményi üdülő, Szelidi-tó. A Városi Kommunális Intézmény ellátandó alaptevékenységei: növénytermelés és kertészet, kiegészítő mezőgazdasági szolgáltatás, épületfenntartás és korszerűsítés, üdültetés, közutak, hidak üzemeltetése, fenntartása, saját vagy bérelt ingatlan hasznosítás, önkormányzati intézmények ellátó, kiegészítő szolgálatai, város- és községgazdálkodási szolgáltatás, köztemető fenntartási feladatok, települési hulladékok kezelése, köztisztasági tevékenység, temetkezés és ehhez kapcsolt szolgáltatás, szennyvízelvezetés és kezelés. Saját bevétele a kommunális intézménynek az alábbi tevékenységekből származik: növénytermelés és kertészet, kiegészítő mezőgazdasági szolgáltatás, üdültetés, köztemető fenntartási feladatok, egyéb szolgáltatás.

Az intézmény teljes körű átvilágítását követően a hatékony működés feltételeit biztosító átszervezésre külön stratégia kell, hogy készüljön. Jelen fejlesztési terv szempontjából a legfontosabb célunk, hogy az intézmény jelenlegi belvárosi telephelyéről egy, a tevékenységének megfelelő ipari övezetben új telephelyre tudjon költözni, ahol feladatait magasabb színvonalon, modern körülmények között, a lakosság és a turisztikai vendégforgalom zavarása nélkül tudja végezni.

Polgármesteri Hivatal

A helyi közigazgatás központi hivatala esetében a legfontosabb elvek a hatékonyság és ügyfélközpontúság. Az államigazgatási reform, azon belül is a járási kormányhivatalok kialakítása nyilvánvalóan a Polgármesteri Hivatal jövőbeni feladatkörét is érinteni fogja, ezért az átszervezéseket már a tervezett változásokkal összhangban kell megterveznünk. Célunk, hogy a kialakítandó járási kormányhivatalnak is a Városháza adjon otthont. Szervezeti szinten a legfontosabb cél egy modern, 21. századi szervezeti kultúrájú, szolgáltató hivatal megteremtése a cél. Ennek első lépéseként már kialakításra került a központi ügyfélszolgálati iroda, amely az eddig a Városháza különböző helységeiben elszórtan működő ügyfélszolgálatokat egyesíti, közvetlen utcafronti megközelítéssel, ügyfélbarát nyitva tartással. A modernizáció jegyében további fontos cél az elektronikus ügyintézés bevezetése, ehhez viszont először a teljes hivatali informatikai infrastruktúra cseréje szükséges. Természetesen a Városháza épületének felújítása is célunk, amelynek legfontosabb szempontjai a gazdaságos üzemeltethetőség, a korszerű épületenergetika, és a megújuló energiaforrások használata. Ezzel párhuzamosan meg kell teremteni a munkavégzés korszerű infrastrukturális feltételeit is.

Humánerőforrás-fejlesztés

Minden település életében meghatározó szerepet tölt be a társadalom, a lakosság, azaz a helyi emberek közössége, amelynek különböző humán tényezői, mint a képzettség, munkahely, egészségi állapot, szociális helyzet, kultúra mutatják meg a város igazi erejét. Lehetnek gyönyörű épületeink, parkjaink, kifogástalan útjaink, infrastruktúránk, jól működő intézményeink, mindez semmit sem ér, ha csak önmagáért van, és nem tölti meg élettel a városi lakosság, az itt élő emberek közössége. Ezért stratégiánkban külön fejezetet szánunk annak, hogy Kalocsa humánerőforrásának, azaz a kalocsai emberek közösségének fejlődési lehetőségeiről, és az Önkormányzat ezen a téren betöltött szerepéről, elképzeléseiről is szóljunk.

Mindenekelőtt ezen a ponton is fontosnak tartjuk leszögezni, hogy az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a lakosság tisztességes munkából való megélhetésének biztosítását. A munkahelyteremtést, mint azt a korábbi fejezetekben már kifejtettük, első sorban beruházás-ösztönzéssel, a mezőgazdaság nagy élőkommunka-igényű ágazatainak fellendítésével, a helyi vállalkozások fejlődésének támogatásával, vállalkozásbarát önkormányzati környezet kialakításával képzeljük el megvalósítani. De emellett hangsúlyt szeretnénk fektetni a munkavégzés egyéb feltételeire is, ezért célunk a közszféra munkakörülményeinek javítása, a munkahelyi közösségek szerepének megerősítése.

A humánerőforrás-fejlesztés másik fontos területének tartjuk a városban működő civil szervezeteket. Ezek az önkéntes alapon szerveződő, közös érdeklődési körű, gondolkodású, kultúrájú emberek együttműködésén alapuló közösségek jelentik a kalocsai társadalom élő szövetét, ezért az önkormányzat feladata ezen szervezetek tevékenységének támogatása, a civil szféra megerősítése. Ennek a célnak a megvalósítására az önkormányzat támogatási rendszer kidolgozását tervezi a kalocsai civil szervezetek részére, amely keretében egyszerű pályázati formában minden civil szervezetnek lehetősége nyílna rá, hogy a pályázatban megfogalmazott céljai eléréséhez, programjai megvalósításához támogatást kapjon az önkormányzat költségvetésében évről évre erre a célra meghatározásra kerülő forrásból. Az anyagi segítség mellett legalább ilyen fontos a civil közösségek bevonása a közéletbe, a civil párbeszéd intézményesítése.

A kalocsai emberek közösségéről beszélve nem mehetünk el szó nélkül a szociális kérdések mellett sem. Az önkormányzat feladatának tekinti a rászorulóknak a védelmét, az egyes társadalmi csoportok leszakadásának megállítását, a társadalom peremére szorulókról való gondoskodást, és visszailleszkedésük, integrációjuk segítését. Ezért halaszthatatlan feladatunk a szociális ellátórendszer fejlesztése, a megfelelő minőségű szolgáltatások biztosítása a rászorulóknak részére.

Oktatás

„Egy nemzet ereje a kiművelt emberfők sokaságában rejlik”, mondta Gróf Széchenyi István. Ez a megállapítás nem csak a nemzet egészére, hanem az azt alkotó a helyi közösségekre is igaz. Kalocsa az elmúlt évszázadokban mindig is büszke lehetett kiváló oktatási

intézményeire, amelyek falai között számtalan olyan kiemelkedő egyéniség nevelkedett, akik később hozzájárultak Magyarország tudományos és társadalmi fejlődéséhez.

Az önkormányzat célja olyan oktatási intézményrendszer kialakítása, amely elősegíti a gyermekek, fiatalok harmonikus testi, lelki, és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik és alpműveltségük tudatos fejlesztését, és ezáltal erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére képes, felelős és büszke kalocsai polgárokat neveljen. Ehhez fontosnak tartjuk Kalocsa iskolaváros szerepének erősítését a harmadik évezred demográfiai tényezőinek és oktatáspolitikai irányzatainak figyelembevételével: óvodai ellátás, alap-, közép-, és felsőfokú oktatás, valamint felnőttképzés és szakképzés fejlesztését, új oktatási formák meghonosítását, az oktatás közösségformáló szerepének erősítését. A városban működő oktatási intézmények képzési tevékenységének összehangolásával lehetőséget kívánunk teremteni a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakemberek kínálatának minőségi bővítéséhez.

Kultúra

A tarka virágú kalocsai hímzés és pingálás messze földön ismert, és gyakran magával a magyar népművészettel azonosítják. Ez a művészeti ág a Kalocsa 18–19. századi határában kialakult falvak: Drágszél, Homokmégy, Öregcsertő, Szakmár, Újtelek, és a hozzájuk tartozó településrészek hagyományos paraszti kultúrájának sajátos eleme. A jellegzetes nyelvjárása, népművészete, katolikus vallása által jól körülhatárolható, földrajzilag a Kalocsai Sárköznek nevezett régióban élő néprajzi csoportot potának nevezik a környező falvak lakói. A ma is alkotó író-, pingáló- és hímzőasszonyok a kalocsai népművészet hordozói és életben tartói. A hagyományőrző csoportok, a néptánc együttesek, a múzeum, a népművészeti ház e jellegzetes kultúra, a népművészet által meghatározott kalocsai identitás őrzői. Kalocsa és valamikori szállásainak lakói elkötelezettek népművészetük iránt. Számos alkalmat teremtenek viseletük, táncaik bemutatására (Szent Iván éji Mulatság, Duna menti Folklórfesztivál, Kalocsai Paprika Napok, falunapok, szüreti bálók). Ezekben az eseményekben a legfiatalabbtól a legidősebb korosztályig mindenki részt vesz, így egyben jó alkalmak a kultúra átörökíthető elemeinek továbbadására. A városban nagy szerepet kap az iskolai és a művészeti oktatás kereteiben zajló hagyományápolás. Célunk a térség településeinek környezeti, szellemi és művészeti értékeinek, hagyományainak gondozása és gazdagítása, Kalocsa kulturális központ funkciójának megerősítése, a kulturális sokszínűség megőrzése, kalocsai identitástudat erősítése.

Egészségügy

Kalocsa lakossága, egyben a munkaerőpiac aktív szereplői, egészségi állapotának javítása, magas szintű testi-lelki egészségének biztosítása alapvető érdekünk. Az egészség-stratégiánk alapelvei (az Európai Unió célkitűzéseivel összhangban) az univerzalitás, a minőségi ellátáshoz történő hozzáférés, egyenlőség és szolidaritás. Az egészség, mint a gazdasági termelékenység és prosperitás letéteményese a gazdaságfejlesztési céljaink elérésének is alapfeltétele. Legfontosabb célkitűzéseink az idősödő társadalmakban a népesség egészségi állapotának javítása, az állampolgárok egészségére veszélyt jelentő tényezőktől való

védelme, az élelmiszerbiztonság és a fogyasztóvédelem, a betegek biztonsága, a dinamikus egészségügyi rendszerek és technológiák támogatása.

Kalocsa egészségügyi alapellátásának keretében 2006 végén 5 (2001-ben 6) háziorvosi és 5 gyermekorvosi szolgálat működött. Szakorvosi rendelés a Szent Kereszt Kórház járóbeteg szakellátásának keretében működik. A rendelőintézetben azokon a szakterületeken is folyik rendelés, amelyek nem tartoznak a kalocsai kórház ellátási kötelezettségébe. Az egészségügyi ellátás mellett még nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk a megelőzésre, az egészséges életmódra nevelésre. Fontos, hogy már gyerekkorban kialakuljon a mozgás szeretete, az egészségmegőrzés szerepének tudatosítása, amelyben az oktatási rendszernek komoly szerepe van. Ezért ösztönözni kívánunk minden olyan kezdeményezést, amely az egészséges életmódra nevelést, a pozitív magatartásminták elterjesztését célozza. Ebben kulcsszerepet játszik a sport, mint az egészséges élet nélkülözhetetlen része. Városunk feladata ezért az iskolai-, szabadidős-, és versenysport kiemelt támogatása, a lakosság sportolási lehetőségeinek bővítése, sportrendezvények és programok kínálatának bővítése.

Ifjúság

Az utóbbi 10-15 évben jelentkező kedvezőtlen társadalmi jelenségek, mint a szociális zavarok, devianciák, válságok egyre nagyobb méreteket öltenek hazánkban. Az egyre jobban elszegényedő szociális rétegek a szétesés peremén vegetáló családok nem képesek problémáikat megoldani. A megoldatlan szociális problémák egyre szaporodnak, súlyosabbá válnak. A családok válságát a társadalom válságaként is értelmezhetjük. Ha a társadalom nem teremti meg a feltételeket ahhoz, hogy a szülők kellő felelősséggel biztosíthassák gyermekeik szükségleteinek kielégítését, szocializációját így beilleszkedését a társadalomba, egyrészt ezt a mintát fogják utódaikra tovább örökíteni, másrészt ez alapján fognak a társadalom idős generációjáról gondoskodni.

Az önkormányzat humánerőforrás-fejlesztési elképzeléseinek részeként, azon belül is az ifjúságról szólva fontosnak tartjuk kiemelni, hogy meggyőződésünk szerint a család a társadalmi élet alappillére, értékteremtő és közvetítő funkciója a társadalom fennmaradásának fontos feltétele. A gyermek itt sajátítja el a magatartáskultúra szabályait, az elvárt viselkedésformákat, egymás tiszteletét. Itt van lehetősége megismerni önmagát és környezetét. Ezért az önkormányzat elsődleges célja a kalocsai családok boldogulásának az elősegítése, a megfelelő életkörülményeik biztosítása, ezáltal a gyermekek egészséges családban történő felneveléséhez való hozzájárulás. Célunk továbbá az ifjúsági közösségi aktivitás erősítése, a lokálpatriotizmus és a kalocsai identitás kialakítása, illetve erősítése a felnövő generációkban, ezáltal Kalocsa népességmegtartó erejének növelése, a személyiségfejlődéshez való hozzájárulás a különböző életszakaszok igényeinek és lehetőségeinek megfelelően, a szabadidő hasznos eltöltése iránti igény megteremtése.

Az önkormányzat a gyermekvédelmi gondoskodásban élők támogatása terén akkor produktív, ha a jogok biztosítása és védelme, a nyújtott ellátások, szolgáltatások, a használt szakmai eszköztár, módszertan terén kimunkált, szakmai felelősségvállalásra épülő gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszert működtet, melynek nem célja a gyermek szüleinek regulázása, vagy éppen a gyermek büntetése családjától való elszakítása által, a

gyermekvédelmi szakellátásban élők elrejtése, vagy a róluk való negatív társadalmi kép fenntartása. Célja a gyermekek és fiatalok jól-létének, sikeres felnőtté válásának elősegítése, a családjából kiemelték esetében a minél hamarabbi családdegyesítés, amennyiben ez nem lehetséges, a gyermekvédelmi szakellátásban élők társadalmi integrációjának megalapozása, önálló életre való felkészítése.

Zárszó

Mindezen elképzelések célja a Kalocsa hosszú távú sikeres fejlődéséhez vezető út kijelölése, amely út csak úgy járható be sikerrel, ha azon minden szereplő együtt, egymást segítve halad végig a közös cél felé. Ezért szeretnénk megismerni a lakosság, a vállalkozások, civil szervezetek, és minden egyes, városának jövőjéért felelősséget érző polgár véleményét, javaslatait a Haynald Városfejlesztési Tervről, amelyet ezért a mai napon nyilvános vitára bocsájtunk. A véleményeket, javaslatokat, észrevételeket írásos formában várjuk Önöktől, postán a Polgármesteri Hivatal, 6300 Kalocsa, Szt. István király út 35. címre, elektronikus levélben az info@kalocsa.hu e-mail címre, vagy személyesen a Polgármesteri Hivatalban leadva, Dr. Bedics Andrea jegyző részére. A borítékon, vagy az e-mail tárgyában kérjük feltüntetni a „Haynald Fejlesztési Terv” jeligét.

Kalocsa, 2011. december 8.

.....
Török Ferenc polgármester s.k.
Kalocsa Város Önkormányzata